

PATVIRTINTA
Vilniaus Pranciškaus Skorinos
gimnazijos direktoriaus
2021 m. gruodžio 23 d.
įsakymu Nr. 369/V

VILNIAUS PRANCIŠKAUS SKORINOS GIMNAZIJOS GABIŲ IR TALENTINGŲ MOKINIŲ ATPAŽINIMO IR UGDYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus Pranciškaus Skorinos gimnazijos (toliau – Gimnazija) gabių ir talentingų mokinių atpažinimo ir ugdymo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) paskirtis – padėti atskleisti mokinių gabumus, sudaryti galimybes visapusiškam ugdymui(si) bei motyvacijai kelti.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis Gabių ir talentingų vaikų ugdymo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2009 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. ISAK-105.

3. Apraše vartojamos sąvokos:

3.1. **Gabūs vaikai** – tai vaikai, galintys efektyviai įgyti žinių ir mokėjimų, juos pritaikyti naujoms problemoms spręsti, sparčiai mokytis iš patirties. Jų intelektualinių gebėjimų lygis yra labai aukštas (individualiai testuojamų standartizuotais intelekto testais intelekto koeficientas yra du standartiniai nuokrypiai ar daugiau nei vidurkis). Turėdami šiuos intelektualinius gebėjimus, gabūs vaikai lenkia arba pajėgūs pralenkti panašios patirties ir aplinkos bendraamžius vienos ar kelių mokslo sričių akademiniiais pasiekimais. Šiems vaikams būdingas aukštas kūrybiškumo lygis.

3.2. **Talentingi vaikai** – tai vaikai, turintys ypatingų gebėjimų, kurie pasireiškia vienos ar kelių meno, mokslo ar sporto sričių pasiekimais.

II SKYRIUS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

4. **Tikslas** – atsižvelgiant į gabių mokinių individualius poreikius, užtikrinti ugdymo sistemiskumą ir nuoseklumą, tobulinti gabių vaikų atpažinimo ir ugdymo sistemą gimnazijoje.

5. **Uždaviniai:**

5.1. identifikuoti gabius mokinius;

5.2. išplėtoti ir individualizuoti gabių mokinių ugdymo formas;

5.3. organizuoti, numatyti ir taikyti numatytas gabių mokinių skatinimo priemones;

5.4. vykdyti gerosios patirties sklaidą.

III SKYRIUS GABIŲ IR TALENTINGŲ MOKINIŲ ATPAŽINIMAS

6. Gabius ir talentingus mokinius mokytojai atpažįsta vadovaudamiesi šiais kriterijais:

6.1. mokinių dalykų mokymosi pasiekimai priskirti aukščiausiam pasiekimų lygmeniui;

6.2. mokiniai yra olimpiadų, dalykinių, meninių konkursų, sportinių varžybų ar pan. prizinių vietų laimėtojai ar laureatai;

6.3. stebimi išskirtiniai kokios nors srities gebėjimai, įgūdžiai, kūrybiškumas;

6.4. atsižvelgiama į tėvų bei kitų kolegų pastebėjimus, psichologo rekomendacijas, paties vaiko nuomonę.

7. Gabūs ir talentingi mokiniai atpažįstami per šias veiklas:

- 7.1. dalykų pamokas, modulių ir neformaliojo švietimo užsiėmimus;
- 7.2. mokyklines įvairių mokomųjų dalykų olimpiadas;
- 7.3. meninius, tikslinių mokslų, kalbinius ir literatūrinius konkursus, sportines varžybas, tikslinius projektus, darbų parodas, koncertus ir kt. renginius;
- 7.4. miesto, respublikos ir tarptautinius konkursus, olimpiadas, varžybas, projektus, festivalius.

IV SKYRIUS

GABIŲ IR TALENTINGŲ MOKINIŲ UGDYMAS(IS)

8. Gabių ir talentingų vaikų ugdymas pagal amžių, gebėjimus ir polinkius diferencijuojamas, individualizuojamas, suasmeninamas suteikiant galimybę:
 - 8.1. rinktis kryptingo mokymosi modulių ar neformaliojo švietimo programas;
 - 8.2. pamokų metu dirbti savarankiškai atliekant aukštesniojo lygio individualias užduotis;
 - 8.3. gauti papildomas užduotis, siekiant praplėsti žinias ir įgūdžius;
 - 8.4. sudaromos galimybės tapti kitų mokinių konsultantu, grupinio darbo vadovu;
 - 8.5. rinktis įvairius mokymosi būdus ir ugdymosi erdves (įvairūs tyrimai, darbas bibliotekoje, darbas su papildomais šaltiniais ir pan.);
 - 8.6. galimybė įsisavinti kursą mokinio tempu.
9. Gabūs vaikai gali būti ugdomi, praturtinant ugdymo turinį tokiais būdais:
 - 9.1. išplėsti, t. y. įtraukti naujas temas, kurių vaiko bendraklasiai nesimoko;
 - 9.2. pagilinti, t. y. mokyti įprastinės dalyko mokymo programos temų, nagrinėjant išsamiau;
 - 9.3. įtraukiant sudėtingesnius temos klausimus;
 - 9.4. pateikiant užduotis, kurių atlikimas reikalautų sudėtingesnių mąstymo procesų ar sugebėjimų.
10. Gabių ir talentingų mokinių ugdymas gali būti spartinamas: atsižvelgus į mokymosi pasiekimus, tėvų nuomonę bei vaiko gerovės komisijos rekomendacijas gali būti „peršokamos“ klasės/programos.
11. Mokytojai, dirbantys su gabiais mokiniais, turi:
 - 11.1. atsižvelgdami į mokinio mokymosi stilių, parinkti atitinkamus darbo metodus, skatinti pažintinių vaiko gebėjimų nuolatinį vystymąsi ir plėtrą;
 - 11.2. individualizuoti ir diferencijuoti ugdymo procesą pamokų metu, skirdami atskiras užduotis;
 - 11.3. kūrybiškai taikyti įvairius mokymosi būdus (įvairūs tyrimai, darbas bibliotekoje, darbas su papildomais šaltiniais ir pan.);
 - 11.4. skatinti mokinius dalyvauti olimpiadose, parodose, pleneruose, varžybose ir kituose renginiuose;
 - 11.5. inicijuoti ir rašyti projektus, skirtus gabių vaikų ir jaunimo ugdymui;
 - 11.6. naudotis gabių vaikų ugdymui skirta metodine literatūra.
12. Siekdami kuo geriau išmokti atpažinti gabius ir talentingus mokinius bei kuo efektyviau pritaikyti ugdymo turinį pagal jų poreikius, mokytojai nuolat tobulina savo profesinę kompetenciją:
 - 12.1. dalyvauja tiksliniuose seminaruose, kursuose, konferencijose;
 - 12.2. savarankiškai skaito pedagoginę ir mokslinę literatūrą apie gabių vaikų atpažinimą ir ugdymo metodus;
 - 12.3. įvairiomis formomis (seminarai, atviros pamokos, pranešimai ir kt.) dalijasi savo patirtimi su kolegomis.
13. Mokytojams rekomenduojama sudaryti individualų ugdymo planą gabių mokinių gabumams plėtoti, gebėjimams ugdyti ir siekti individualios pažangos.

V SKYRIUS GABIŲ IR TALENTINGŲ MOKINIŲ SKATINIMAS

14. Gimnazijoje organizuojamų olimpiadų, varžybų, konkursų nugalėtojai:

14.1. apdovanojami Gimnazijos direktoriaus padėkomis, esant galimybei, dovanėlėmis;

14.2. olimpiadų, varžybų, konkursų nugalėtojus dalyko mokytojas įvertina aukščiausiu formaliuoju įvertinimu;

15. Miesto, respublikos ir tarptautinių olimpiadų, varžybų ir kitų konkursų nugalėtojai, laureatai apdovanojami organizatorių diplomais ar kitais skiriamaisiais raštais:

15.1. olimpiadų, varžybų, konkursų nugalėtojus dalyko mokytojas įvertina aukščiausiu formaliuoju įvertinimu, elektroniniame dienyne įrašo padėką tėvams.

16. Gimnazijos, miesto, respublikos ir tarptautinių meninių konkursų nugalėtojams siūloma surengti pasirodymus Gimnazijos šventinių renginių metu, organizuoti Gimnazijoje asmenines darbų parodas.

17. Esant galimybei, mokslo metų pabaigoje (arba kitų mokslo metų pradžioje) geriausiai besimokiusiems mokiniams, kurių metiniai įvertinimai yra aukštesniojo lygio, olimpiadų, varžybų ir kitų konkursų nugalėtojams, laureatams organizuojama edukacinė pažintinė išvyka.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Už Aprašo įgyvendinimą atsakingi Gimnazijos mokytojai, švietimo pagalbos specialistai.

19. Aprašas gali būti keičiamas ar papildomas Gimnazijos direktoriaus įsakymu.
